

දකුණු සහ අග්නිදිග ආසියාවේ බුද්ධාගම, ඉස්ලාම් ධර්මය සහ ආගමික බහුවිධතාව තායිලන්තයේ, කාම්බෝජයේ සහ ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධයින් තම ආගම සහ රට අතර ගෘහස්ථව බැඳීම් තිබෙන දකින අතර, මැලේසියාවේ සහ ඉන්දුනීසියාවේ මුස්ලිම්වරුන් ද එසේම වේ.

Pew Research Center විසින් දකුණු සහ අග්නිදිග ආසියාවේ රටවල් හයක් අනුසාරයෙන් සිදුකළ නව සමීක්ෂණයකට අනුව, රටෙහි වැඩිහිටියන්ගෙන් 70%ක් අවම වශයෙන් බෞද්ධයන් වන කාම්බෝජය, ශ්‍රී ලංකාව සහ තායිලන්තය යන රටවල වෙසෙන බෞද්ධයන් දහයෙන් නවයකට වැඩි පිරිසක් පවසන්නේ බෞද්ධයෙකු වීම සැබවින්ම තම ජාතියේ කොටස්කරුවකු වීමට වැදගත් වන බව යි.

නිදසුනක් ලෙස, ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධයින්ගෙන් 95%ක් සැබෑ ශ්‍රී ලාංකිකයෙකු වීමට නම් බෞද්ධයෙකු වීම වැදගත් බවත්, ඉන් 87%ක් සැබෑ ශ්‍රී ලාංකිකයෙකු වීමට බුදුදහම ඉතා වැදගත් බවත් පවසති. මෙම රටවල බොහෝ දෙනා ආගමික වශයෙන් තමා බෞද්ධයන් ලෙස හැඳින්වූවු ද, **බුද්ධාගම යනු ආගමකින් ඔබ්බට ගිය දෙයක් බවට වූ පුළුල් කතිකාවතක් පවතී.**

“අපි සමීක්ෂණයට ලක් කළ දකුණු සහ අග්නිදිග ආසියාතික රටවල බොහෝ මිනිසුන්ට ආගමික අන්‍යෝන්‍යතාව යනු තම විශ්වාසයන්ගෙන් සහ පිළිවෙත්වලින් ඔබ්බට ගිය – සංස්කෘතිය, පවුල් සම්ප්‍රදාය සහ ජනවාර්ගිකත්වය සම්බන්ධ දෙයකි”, යනුවෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂක ජොනතන් එවන්ස් පැවසී ය. “බොහෝ අය යම් ආගමක් හා ජාතික අන්‍යෝන්‍යතාව අතර දැඩි සම්බන්ධයක් දකින බව ද අපට පෙනී ගියේ ය. නමුත් මෙසේ තිබියදී ද මිනිසුන් අතර අන්‍යෝන්‍යතාව ඉවසීම පිළිබඳ පොදු අවබෝධයක් පවතී.”

කාම්බෝජයේ, ශ්‍රී ලංකාවේ සහ තායිලන්තයේ බුද්ධාගම

රටවල් තුනේම නීති පද්ධතියෙන් බුද්ධාගමට ලබා දෙන ප්‍රමුඛතාව තුළින්, ජාතික අන්‍යෝන්‍යතාව කෙරෙහි බුද්ධාගමේ වැදගත්කම පිළිබිඹු කරයි. සමීක්ෂණයට අනුව, **රටවල් තුනේම බොහෝ බෞද්ධයන් තම ජාතික නීති පද්ධතිය** බුදුන් වහන්සේගේ ඉගැන්වීම් මූලික

මෙම සමීක්ෂණය ගැන

සමීක්ෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ දකුණු හා අග්නිදිග ආසියාවේ ආගම සහ විශේෂයෙන්ම බුද්ධාගම පිළිබඳ ගවේෂණය කිරීම යි.

අපි පහත රටවල් හය පුරා වැඩිහිටියන් 13,122 ක් සමීක්ෂණයට ලක් කළෙමු:

- කාම්බෝජය
- මැලේසියාව
- ඉන්දුනීසියාව
- සිංගප්පූරුව
- ශ්‍රී ලංකාව
- තායිලන්තය

මෙම සමීක්ෂණයට බෞද්ධ බහුතරයක් සහිත රටවල් තුනක් (කාම්බෝජය, ශ්‍රී ලංකාව සහ තායිලන්තය); මුස්ලිම් බහුතරයක් සහිත රටවල් දෙකක් (මැලේසියාව සහ ඉන්දුනීසියාව); සහ තනි බහුතර ආගමික කණ්ඩායමක් නොමැති ආගමික විවිධත්වයකින් යුත් එක් රටක් (සිංගප්පූරුව) ඇතුළත් වේ.

සමීක්ෂණ වාර්තාවට වයස අනුව ආගමික හඳුනාගැනීමේ විවිධ මට්ටම්, අවමංගල පිළිවෙත්, දෙව්වරුන් සහ තවත් දේ පිළිබඳ සොයාගැනීම් ඇතුළත් වේ.

කොටගත් දැනුම, සිද්ධාන්ත සහ පිළිවෙත් අන්තර්ගත පුළුල් පරාසයක පැතිරුණු සංකල්පයක් වන **බෞද්ධ ධර්මය මත පදනම්ව සැකසීමට** කැමැත්තක් දක්වති. මෙම දෘෂ්ටිකෝණය කාම්බෝජ බෞද්ධයන් අතර බොහෝ දුරට ඒකමතික වන අතර (96%), ශ්‍රී ලංකාවේ (80%) සහ නායිලන්තයේ (56%) බෞද්ධ ඉගැන්වීම් සහ පිළිවෙත් මත ජාතික නීති පද්ධතිය පදනම් කර ගැනීමට සහාය දක්වන බෞද්ධයින්ගේ බහුතරය ඊට අඩු ය.

ජන සමාජයෙන් ආගමික නායකයින්ගේ භූමිකාව පිළිබඳ විමසූ විට, ආගම සහ රජය අතර පවතින බැඳියාවට වැඩි කැමැත්තක් දක්වන්නන් ලෙස කාම්බෝජ බෞද්ධයන් නැවතත් කැපී පෙනේ. නිදසුනක් ලෙස, කාම්බෝජ බෞද්ධයින්ගෙන් 81% ක් පවසන්නේ ආගමික නායකයින් දේශපාලන මැතිවරණවල දී ඡන්දය ලබා දිය යුතු බව වන අතර, ශ්‍රී ලංකාව (66%) සහ නායිලන්තය (54%) තුළ එම මතය දරන්නේ කුඩා බෞද්ධ බහුතරයකි. නමුත් කාම්බෝජයේ පවා, ආගමික නායකයින් දේශපාලන විරෝධතාවලට සහභාගී වීම (50%), තමා සහය දක්වන දේශපාලනඥයන් පිළිබඳ ප්‍රසිද්ධියේ කතා කිරීම (47%), තමාම දේශපාලඥයෙකු බවට පත් වීම (45%) යනාදියට කැමැත්තක් දක්වන්නේ බෞද්ධයන්ගෙන් අඩකට ආසන්න පිරිසකි.

මැලේසියාවේ සහ ඉන්දුනීසියාවේ ඉස්ලාම් ධර්මය

යම් ආකාරවලින්, බෞද්ධ රටවල ජාතික අනන්‍යතාව කෙරෙහි බුදුදහමෙහි පවතින සම්බන්ධය අසල්වැසි මුස්ලිම් බහුතරයක් සහිත රටවල් වන ඉන්දුනීසියාවේ සහ මැලේසියාවේ ඉස්ලාමයේ භූමිකාවට සමගාමී වේ. **දෙරටේම සිටින සෑම මුස්ලිම්වරයෙක්ම පාහේ පවසන්නේ මුස්ලිම්වරයෙකු වීම සැබෑම ඉන්දුනීසියානුවකු හෝ මැලේසියානුවකු වීමට වැදගත් බව යි.** රටවල් දෙකේම මුස්ලිම්වරු පොදුවේ ඉස්ලාමය විස්තර කරන්නේ හුදෙක්ම "යමෙකු විසින් අනුගමනය කිරීමට තෝරා ගන්නා ආගමක්" පමණක් නොව, සංස්කෘතියක්, පවුල් සම්ප්‍රදායක් හෝ ජනවාර්ගිකත්වයක් ලෙස යි. නිදසුනක් ලෙස, මැලේසියානු මුස්ලිම්වරුන්ගෙන් හතරෙන් තුනක් පවසන්නේ ඉස්ලාමය යනු "යමෙකු උපන්නීම හිමිකම් කියන ජනවාර්ගිකත්වයක්" බව යි.

රටවල් දෙකෙහිම බොහෝ මුස්ලිම්වරු ෂරියා නීතිය රටේ නිල නීතිය බවට පත් කිරීමට කැමැත්තක් දක්වති. ඉස්ලාම් ධර්මය නිල ආගම වන මැලේසියාවේ මුස්ලිම්වරු ජාතික නීතිය ලෙස ෂරියා නීතිය භාවිතා කිරීමට අතිමහත් සහයෝගයක් දක්වයි (86%). ඉන්දුනීසියාවේ මුස්ලිම්වරුන් අතර ෂරියා නීතියට දක්වන සහයෝගය තරමක් අඩු අතර, කෙසේ වෙතත් ඉන්දුනීසියානු මුස්ලිම්වරුන්ගෙන් 64% ක් පවසන්නේ රටේ නීතිය ලෙස ෂරියා නීතිය භාවිතා කළ යුතු බව යි.

ඉන්දුනීසියාව සහ මැලේසියාව යන දෙරටේම මුස්ලිම්වරුන් දේශපාලනය තුළ ආගමික නායකයින් ඉහළ තනතුරු හෙබවීමට අනුග්‍රහය දක්වන ස්වභාවය අසල්වැසි රටවල සම්කෂණයට ලක් වූ බෞද්ධයින්ට වඩා ඉහළ අගයක් ගනී. නිදසුනක්

ලෙස, ඉන්දුනීසියාවේ (58%) සහ මැලේසියාවේ (69%) බොහෝ මුස්ලිම්වරුන් පවසන්නේ ආගමික නායකයින් තමා සහය දක්වන දේශපාලනඥයන් සහ දේශපාලන පක්ෂ ගැන ප්‍රසිද්ධියේ කතා කළ යුතු බව යි.

සිංගප්පූරුව තුළ ආගමික බහුවිධතාව

සිංගප්පූරුව ද මෙම මෙම සමීක්ෂණයට ඇතුළත් වූ අතර, සමහර මිනුම්වලට අනුව සිංගප්පූරුව ලොව වඩාත්ම ආගමික විවිධත්වයක් සහිත ජන සමාජය ලෙස පිළිගැනේ.

බොහෝ සිංගප්පූරු වැසියන් (56%) පවසන්නේ විවිධ ආගම්, ජනවාර්ගික කණ්ඩායම් සහ සංස්කෘතිවලට අයත් මිනිසුන් සිටීම තම රට ජීවත්වීමට වඩා හොඳ තැනක් බවට පත් කරන බව යි. ස්වල්ප දෙනෙක් (4%) පවසන්නේ එය තම රට ජීවත්වීමට වඩා නරක තැනක් බවට පත් කරන බව යි. **අන්‍යාගම් ඉවසීම පිළිබඳ මිනුම් කිහිපයක් සම්බන්ධයෙන් සිංගප්පූරු වැසියන් දරන්නේ වෙනත් කණ්ඩායම් කෙරෙහි පුළුල් ලෙස පිළිගන්නා මතයකි.** එරට වැඩිහිටියන් දහයෙන් නවයක් පමණ පවසන්නේ ක්‍රිස්තියානි, ඉස්ලාම්, හින්දු සහ චීන සම්ප්‍රදායික ආගම් සියල්ල සිංගප්පූරුවේ සංස්කෘතියට සහ සාරධර්මවලට අනුකූල බව යි.

අතිරේක සොයාගැනීම්:

- **අන්‍යාගම් ඉවසීම:** පොදුවේ ගත් විට අනෙකුත් ආගම් කෙරෙහි දක්වන ඉවසීම මෙම රටවල් හය තුළම පුළුල් ලෙස පිළිගන්නා කරුණකි.
 - සිංගප්පූරුවේ වැඩිහිටියන්ට වඩා (56%) මැලේසියාවේ සහ ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩිහිටියන් (රටවල් දෙකේම 62%) ආගමික, වාර්ගික සහ සංස්කෘතික විවිධත්වය තම රටට ප්‍රතිලාභ ලබා දෙන බව පැවසීමට ඇති ඉඩකඩ ඉහළ ය.
 - සියලුම ප්‍රධාන ආගමික කණ්ඩායම් පුරා බොහෝ අය පවසන්නේ විවිධ ආගමික ප්‍රජාවන්ට අයත් සාමාජිකයන් තම අසල්වැසියන් ලෙස පිළිගැනීමට තමන් කැමති බව යි. නිදසුනක් ලෙස, ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධයන්ගෙන් 81% ක් හින්දු වැසියන් සමඟ අසල්වැසියන් ලෙස ජීවත් වීමට කැමති බව පවසන අතර, ශ්‍රී ලාංකික හින්දු ජනයාගේ ද ඊට සමාන කොටසක් (85%) බෞද්ධයන් සම්බන්ධයෙන් එම අදහස ම දරති.
- **හවුල් විශ්වාසයන් සහ පිළිවෙත්:** ආගමික කොටස් අතර හවුල් ආගමික විශ්වාස සහ පිළිවෙත් ඇති බවට සලකුණු ද ඇත.
 - සමීක්ෂණය කරන ලද සියලුම ආගමික කණ්ඩායම් තුළ කාර්මය පිළිබඳ විශ්වාසයෙහි සම්බන්ධයක් නොමැති නමුත්, රටවල් හයේම සෑම විශාල ආගමික ප්‍රජාවකම පාහේ සැලකිය යුතු බහුතරයක් කාර්මය පවතින බව පවසන ලදී.
 - බොහෝ අය තම ආගමේ දේව මණ්ඩලයේ කොටසක් ලෙස සාම්ප්‍රදායිකව සලකනු නොලබන දෙවිවරුන්ට හෝ ශාස්තෘවරුන්ට යාඥා කිරීම හෝ ගරු

බුහුමන් දැක්වීම සිදු කරනී. නිදසුනක් ලෙස, සිංගප්පූරු හින්දු භක්තිකයන්ගෙන් 66% ක් තමා ජේසුස් ක්‍රිස්තුස් වහන්සේට යාඥා හෝ ගරු බුහුමන් සිදු කරන බවත්, ශ්‍රී ලාංකික මුස්ලිම්වරුන් 62% ක් එලෙසම ගණ දෙවියන්ට ගෞරව දක්වන බව පවසති.

- ආගම් මාරු කිරීම:** අන්‍යාගම් ඉවසීම සහ ආගමික මිශ්‍ර වීම පිළිබඳ ප්‍රකාශන මෙසේ තිබිය දී, ආගමික කණ්ඩායම් අතර ආගමික අන්‍යන්තාව දැඩි බවක් ගත හැක. සමීක්ෂණය කරන ලද රටවල් පුරා සිටින බොහෝ පුද්ගලයින් පවසන්නේ මිනිසුන් තම ආගම අත්හැරීම හෝ වෙනත් ඇදහිල්ලකට යොමු වීම අනුමත කළ නොහැකි දෙයක් බව යි.
 - ඉන්දුනීසියාවේ මුස්ලිම්වරුන්ගෙන් 92% ක් පුද්ගලයෙකු ඉස්ලාම් ආගම හැර යාම අනුමත කළ නොහැකි බව පවසන අතර, කිතුනුවන්ගෙන් 83% ක් පවසන්නේ ක්‍රිස්තියානි ධර්මය අත්හැර වෙනත් ආගමකට යාම අනුමත කළ නොහැකි බව යි. සමස්තයක් වශයෙන් ගත් විට අනෙකුත් ආගමික ප්‍රජාවන්ට වඩා මුස්ලිම්වරුන් තම ආගමෙන් වෙනත් ආගමකට මාරුවීම අනුමත කළ නොහැකි බව පැවසීමට වැඩි නැඹුරුවක් දක්වති. නමුත් අධ්‍යයනයේ බෞද්ධ බහුතරයක් සිටින ජාතීන් තුළ වන කාම්බෝජයේ, ශ්‍රී ලංකාවේ සහ තායිලන්තයේ බෞද්ධයන්ගෙන් තුනෙන් දෙකක් හෝ ඊට වැඩි ප්‍රමාණයක් දරන්නේ ද මෙම මතය යි.
 - සමීක්ෂණයට ලක් කළ රටවල් හයෙන් පහක සෑම වැඩිහිටියෙක්ම පාහේ වර්තමානයේ අදහනු ලබන්නේ ඔවුන් හැදී වැඩුණු ආගම යි. සිංගප්පූරුවේ පමණක් වැඩිහිටියන්ගෙන් සැලකිය යුතු කොටසක් (35%) ඔවුන්ගේ ජීවිත කාලය තුළ තම ආගම වෙනස් වී ඇති බව දක්වයි.

අග්නිදිග සහ දකුණු ආසියාවේ රටවල් හයක වැඩිහිටියන් 13,122ක් යොදා ගනිමින් සිදු කරන ලද Pew Research Center සමීක්ෂණයේ ප්‍රධාන සොයාගැනීම් මේවා ය.

කාම්බෝජය, ඉන්දුනීසියාව, ශ්‍රී ලංකාව සහ තායිලන්තය යන රටවල මුහුණට මුහුණ ලා සම්මුඛ සාකච්ඡා සිදු කරන ලද අතර මැලේසියාව සහ සිංගප්පූරුව තුළ ජංගම දුරකථන ඔස්සේ සම්මුඛ සාකච්ඡා සිදු කරන ලදී. ප්‍රාදේශීය සම්මුඛ පරීක්ෂකයින් විසින් 2022 ජුනි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා භාෂා අටකින් සමීක්ෂණය සිදු කරන ලදී. දේශීය මට්ටමේ නියැදුම් දෝෂ ආන්තිකය ප්‍රතිශත ලකුණු 2.44 සිට 3.19 දක්වා පරාසයක පවතී.

Pew-Templeton Global Religious Futures ව්‍යාපෘතියේ කොටසක් ලෙස Pew Research Center විසින් සකසන ලද මෙම වාර්තාව මගින් ආගමික වෙනස්වීම් පිළිබඳවත් එමගින් ලොව පුරා ජන සමාජ මත ඇති කරන්නාවූ බලපෑමත් පිළිබඳවත් විශ්ලේෂණය කරයි. Global Religious Futures ව්‍යාපෘතියට අරමුදල් සපයනු ලබන්නේ The Pew Charitable Trusts සහ John Templeton Foundation මගිනි.

සම්පූර්ණ වාර්තාව ඉංග්‍රීසියෙන් කියවීමට

<https://www.pewresearch.org/religion/2023/09/12/buddhism-islam-and-religious-pluralism-in-south-and-southeast-asia/> වෙත යන්න

වාර්තාවේ දළ විශ්ලේෂණය සිංහල භාෂාවෙන් ද ලබාගත හැක:

https://www.pewresearch.org/religion/wp-content/uploads/sites/7/2023/09/pr_2023.09.12_se-asia_sinhala-overview.pdf

ක්‍රමවේදය (ඉංග්‍රීසි බසින්): <https://www.pewresearch.org/religion/2023/09/12/methodology-southeast-asia-2023/>

සමීක්ෂණ ප්‍රශ්නාවලිය (ඉංග්‍රීසි බසින්): https://www.pewresearch.org/religion/wp-content/uploads/sites/7/2023/09/pr_2023.09.12_se-asia_topline.pdf

මෙම සමීක්ෂණයේ සොයාගැනීම් පිළිබඳ සාරාංශය එහි මුල් ඉංග්‍රීසි අනුවාදයෙන් සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කර ඇත.